

Og hvilke to af disse seks anmeldelser har jeg mon husket bedst??

Ny dansk komponist

KONCERT

Det fynske Musikkonservatoriums koncertsal: Svend Hvidtfeldt Nielsens komponistdebut. Medvirkende: Kontra Kvartetten, pianisten Rosalind Bevan og slagtøjsspillerne Gert Sørensen og Tom Nybye.

Det må være den rene lykke for en komponist at have et hold musikere som de ovennævnte til at præsentere sin musik for publikum. Den alvor og koncentration, man var vidne til hos de udøvende var i sig selv fascinerende og gjorde sig gældende straks i det indledende stykke for vibrafon solo (Gert Jørgensen): Those Splinters of Ice, der begyndte koldt og hårdt og ret aggressivt, men snart bevægede sig over i en slags »boreal« drømmeverden med megen brug af »pedal«, så der opstod blide flader af efterklingende toner. Nachtspiel, hvor komponisten selv dirigerede klaver, violin (Boris Samsing), cello (Morten Zeuthen) og de to slagtøjsspillere, var af noctur-

nekarakter. En lidt stillestående indledning begyndte »omsider« at vokse, mens celloen kom med nogle vrede »hak«, men derefter var det hele - lidt overraskende - forbi.

Langt mere overbevisende virkede koncertens sidste værk »Syngende drømme«, hvor alle syv medvirkende vævede et tyve minutter langt drømmetæppe, der var så fantastisk fuldt instrumenteret, at kedsomheden på intet tidspunkt lurede. Programmet havde »lovet« os en ren lykkedrøm, men man overraskedes alligevel undervejs af en episode af så hidsig karakter, at der blev tale om et mareridt: Efter nogle minutters svævende klange, der kunne opleves som en art sfærernes musik, tog lilletrommen pludselig fat med hårde kantede rytmer og skabte en forfærdelig uro (man mindes trommen i Carl Nielsens Femte), men snart var det ovre, og indledningens idylliske tertinterval var alene tilbage.

Inden denne drømmefinale havde man hørt endnu to værker: Passenger (Strygekvarteret nr. 2) og klaverstykket Maya, Maya.

Sidstnævnte uropførtes af Rosalind Bevan, der overbevisende formede det lidt improvisatorisk virkende forløb, der ligesom fødtes ud af indledningens drønende bastoner for til sidst at opluges af dybet igen. Den stærke brug af pedalen - som omtalt også i det indledende vibrafonstykke - synes at være karakteristisk for Svend Hvidtfeldt Nielsens stil.

I Passenger mødte man i ydersatserne igen den nordiske drømmeverden, mens midtersatsen var af ubønhørlig barskhed. Her kunne man måske tale om en lidt »konstruktivistisk« tørhed, om systematisk gennemførelse af opbygningsprincipper på bekostning af det »hørte«.

Den 31-årige komponist modtog sammen med de udøvende et hjerteligt bifald fra publikum, der sikkert også omfattede nogle af hans elever fra Det Fynske Musikkonservatorium.

Tak til Fyns Unge Tonekunstnerselskab for at have arrangeret koncerten.

Jens Andersen.

Gode lyriske indfald

Alsidig debutkoncert på Konservatoriet i København

Koncert

Af
Eva Hvidt

Svend Hvidtfeldt Nielsen præsenterede sig tirsdag aften som en alsidig komponist ved sin debutkoncert på konservatoriet i København.

Den udvalgte besætning, der i vekslende sammensætninger bragte liv i komponistens værker, var Kontraktartetten samt pianisten Rosalind Bevan og slagtøjsspillerne Gert Sørensen og Tom Nybye.

»Those splinters of Ice...« hed det første stykke for vi-

brafon solo, skrevet i tæt samarbejde med den fremførende musiker, Gert Sørensen. Flot og velklingende og skrevet ud fra et fast mønster af melodi og tempo, der først manifesterede sig i en vild toccata siden lagde sig som overlejrrede ekkoer over hinanden. En indvending kunne være, at det måske var lidt for overfladisk, at det næsten er for »nemt« at skrive noget velklingende for vibrafon. Dog virkede stykket udmærket som indledende nummer.

I »Nachtspiel« for klaver, violin, cello og percussion var det langsomme, søgende, næsten drævende i strygerklangen fremherskende. Mere kammermusikalsk overbevisende var strygekvarteret »Passenger«, formet under indtryk af en sang af Iggy Pop. Et prælude, et uroligt

og intenst intermezzo med mange anstrøg, der til sidst glider over i en stille, lyriske reflekterende tredje sats.

En mere monumental, sensorisk inspireret musik fremkom ved klaverstykket »Maya, Maya...«. En lyriske og venlig verden, der hovedsagligt befandt sig i klaverstemmens diskant, kom gradvist til syne ud af en dømonisk kraft, demonstreret gennem kraftige gentagne akkorder i bassen, der igen vendte tilbage ved stykkets afslutning. Selvom ordet »maya« er indisk (og betegner skabelsens illusion og blændværk) var den tyskromantiske inspiration ikke til at komme uden om.

Aftenens sidste og gode værk, »Syngende drømmene...« skrevet for koncertens samlede og vespillende be-

sætning, omtalte komponisten i programmet som en etude i længde og tyshed. Her befandt man sig i en smuk og spændende klangeverden, hvor de forskellige instrumenters lyd billede var tilnærmet hinanden. Det var musik, der åbnede for en behagelig mediterende og rolig oplevelse.

Svend Hvidtfeldt Nielsen har gode kompositoriske indfald, der ofte giver sig udtryk i temmelig stramt opbyggede mønstre, hvori en lys, luftig og lyriske musik ufolder sig. Der er ikke megen mystik ved hans musik, men et ærligt, legende, lyriske og taktsomt udtryk, hvilket heller ikke er det værste udgangspunkt for en komponist.

ru. kunne de...
Er vi nu også...
historien aldrig gen...
sig?
Det siges ofte, at i an...
aldrig må sige aldrig. Men...
dette må altså ikke ske...
igen! Derfor: »Vi må al...

end økonomiske...
lisme, men til geng...
lægger vægt på de...
kristne humanistiske...
menneskesyn, folkestyre...
og ytringsfrihed, retsstaten,
etik og moral.
Eller præcis de menne-
skerettigheder og hold-
ninger, som Heinrich
Himmler så menneske-
fjendsk forsøgte at tilin-

...em skabe nye...
Maastricht bliver
ste trappetrin på vejen.
Dachau...

Sidste del af tv-serien om
Simon Wiesenthal sendes
på søndag i DR/tv.

Med stilheden som partner

Koncert

AF STEEN CHR. STEENSEN

Svend Hvidtfelt Nielsen komponerer langsomt, reviderer sine værker og arbejder videre. Men det bliver hans musik ikke mere kompliceret af. Den omstændelige arbejdsproces resulterer ikke i for-tænkte, nodetunge partiturer eller i værker fra elfenbens-tårn, hvor kun komponisten selv har hjemme. Svend Hvidtfelt Nielsen arbejder sig snarere den anden vej. Mod enklere og enklere midler, der kommer tilhøreren i møde.
Det viste Svend Hvidtfelt Niensens debutkoncert tirsdag aften. Et par af lærerne var til stede: Ib Nørholm og Per Nørgård, og selv om man

med god samvittighed kan placere den 33-årige komponist i forlængelse af en tradition -- så er Svend Hvidtfelt Nielsen også en komponist, der er ude i et personligt ærinde med sin musik. Og det er denne blanding af noget traditionelt, naturbundet og noget stærkt personligt, der gør Svend Hvidtfelt Niensens musik så fascinerende at lytte til. Han åbner sin musik op og viser en musikalsk rigdom af dimensioner.
Debutkoncerten pegede på en udvikling hos Svend Hvidtfelt Nielsen, der især har manifesteret sig de sidste år. Det går åbenbart stærkt hos denne komponist. Hans »Those Splinters of Ice« fra 1986-88 for vibrafon og »Passenger« fra 1987-89 for strygekvartet blev således »ur«-optøret i reviderede udgaver -- begge med en sikker behandling af mindre musikalske grundstoffer.

En udvikling af stoffet, der foregår i flere lag. I »Nachtspiel« fra 1990 for klaver, cello og to slagøjsspillere fra 1990 gjorde samme arbejdsproces sig gældende: Svend Hvidtfelt Nielsen lader det musikalske materiale vokse ud af stilheden, forløbe side om side med stilheden og forsvinde i stilheden. Det skaber en tyst verden, som lykkeligvis afbrydes af heftigere, mere koncentrerede passager.
Aftenen sluttede med to uropførelser. Rosalind Bevan spillede »Maya, Maya...« for soloklaver. Værkets titel peger på et udtryk fra en Herman Hesse novelle, og har da også et meditativt præg, som kun bliver levende, fordi Svend Hvidtfelt Nielsen lader den modsatrettede kraft være til stede i skjulte lag. Stykkets slutning er ikke mindre imponerende med de tunge akkor-

der, der til allersidst drejes i en ny retning, hvorfra komponisten kan arbejde videre.
Til gengæld var materialet ved at blive slidt op i »Syngende drømme...« spillet af Kontra Kvartetten, Rosalind Bevan og de to slagøjspillere Tom Nybye og Gert Sørensen. Her blev det meditative for dominerende og ikke mødt af den materialets modstand, som ellers præger Svend Hvidtfelt Niensens værker. Det er herfra Svend Hvidtfelt Nielsen skal hente sin kraft, når han arbejder videre. Men hans debutkoncert lover alt godt -- hjulpet kompetent på vej af en håndfuld engagerede, professionelle musikere.
Svend Hvidtfelt Nielsen (komponist, dirigent), Kontra Kvartetten, Rosalind Bevan (klaver), Tom Nybye (slagøj), Gert Sørensen (slagøj), Det kgl. danske Musikkonservatorium, tirsdag.

Svend Hvidtfelt Nielsen
28/11/91

Æstetisk komponist debuterer

Klassisk koncert

AF THORKIL KJEMS
Det kgl. danske Musik-konservatorium i København:
SVEND HVIDTFELDT NIELSEN
Debutkoncert

■ Det var langt fra nogen ukendt komponist, der præsenterede sig ved debutkoncerten på konservatoriet i København.
Og værkfortegnelsen, der går 10 år tilbage i tiden, vidner med sine over 40 numre både om flid og variation.
Svend Hvidtfelt Niensens stil er venligt vegeterende, men ikke indholdsløs. Han dyrker sit materiale med en

yderst forfinet sans for æstetisk form og sammenhæng. Nok et af de lykkeligste eksempler blandt de yngre danske komponister på, hvordan umiddelbarheden stråler frisk i musikalske forløb, uanset om de er gennemstrukturerede eller frit fabulerede.
Han stiller betydelige krav til musikernes udtryksevner. Men i Kontrakvartetten, slagøjsspillerne Tom Nybye og Gert Sørensen samt pianisten Rosalind Bevan, som uropførte »Syngende drømme«, havde han lige præcis sådanne musikere, der selv finder frem til udtrykselementerne og holder dem frem.
I soloværkerne »Those Splinters of Ice« for vibra-

fon (Gert Sørensen) og den uropførte »Maya, Maya...« for klaver (Rosalind Bevan) var der mere drama og dynamik, men grundstemningen var alligevel den vegeterende.
Ekstranumre er en normal del af debutkoncerter. Men hvordan gør en komponist? Ryster et par hurtige bravurnumre ud af ærmet, hvor blækket endnu ikke er tørt? Gert Sørensen hjalp debutanten ud af det med en munter lille variationsrække over melodien fra »Spørge-Jørgen« -- fra et fælles arrangement for skoleelever, de to har deltaget i. Det viste en helt anden side af komponisten Svend Hvidtfelt Nielsen.

I LOSSENS TIME
Af Per Olov Enquist
Spiller indtil
den 8. december

■ Kan Gud antage skikkelser af en rødstrøbet kat, kan paradiset være en esket morfaders hus langoppe i Nordserigevige? Hovedpersonen i Per Olov Enquists skuespil »I lossens time«, en ung mand indsat på et sindssygehospital,

Den Kongelige

■ Den Kongelige Ballet er et af trumfkortene i dansk kulturreport. Denne kendsgerning støtter Udenrigsministeriet med udgivelsen af publikationen »Dance in Denmark«.
Med økonomisk bistand fra Carlsberg sendes den 41-sider store engelsk-sproge-

14/11/17 0151215-1047/C

Fra museums- verdenen

Elev uden
tilpasnings-
vanskeligheder

Koncert

Af BO RASMUSSEN

I et (muligt) dilemma mellem at skulle tilegne sig et kompositorisk håndværks beherskelse af kompositionsteknikker, udforminger af forløb i tid, omgangen med det traditionelle instrumentarium og instrumentalklanglige virkemidler etc., etc., og ønsket om at formulere sig selvstændigt med noget nyt og originalt synes Svend Hvidtfelt Nielsen så afgjort at have valgt den sikreste side: Elevens. Det er der for så vidt intet mærkværdigt eller galt i; blot virker disse svendestykker en kende professorale, trætte og ufriske i deres genafprøvning af det stort set velkendte.

Det var indtrykket efter hans kompositionsaften, der skulle gøre det ud for en debutkoncert, og som omfattede arbejder fra de sidste 4-5 år, uropførelser af stykkerne 'Maya, Maya...' for klaver og 'Syngende drømmene...' for strykekvartet, klaver og slagtpøj, uropførelser af reviderede versioner af vibrafonstykket 'Those Splinters of Ice...' og strykekvartetværket 'Passenger' samt en reprise af 'Nachtspiel' for klaver, violon, cello og slagtpøj.

Svagest forekom det sidste, fordi det føltes som en lang udkligning på noget, man her ikke fik at vide, hvad er. Størst interesse påkaldte naturligt de to første stykker sig, som er komponeret i år.

Klaverstykket 'Maya, Maya...' er et såkaldt intuitivt komponeret med materiale fra 'Passenger'. Forløbet i det er forkortet sagt forskelligt 'resonanser' af en stadigt sjældnere forekommende 'bastorden', der inden for hovedmodellen eksplosion-udkligning-stilstand rammer en klaverimpressionismes melodifilmer med figurer, arbe-

ske- og arpeggiospil, en mere rytmisk vital og melodisk præget ekspressionisme à la Berg, en sørgemarchagtig meditation med koraltone. Så vidt, så godt. Men når Nielsen til slut genoptager akkord søjlerne og som resonansen imellem dem sætter stilheden, så forekommer hans intuition at svigte: Det er ikke blot et billigt påhægtet trick, det virker også frastødende patetisk. Og så er det sådan set ligegyldigt, hvilken idé denne slutning forsøger at virkeliggøre.

Intuition og instinkt må også have spillet ham et puds, da han affattede og strukturerede 'Syngende drømmene...', en 'etude i længde og tysthed'. Det er tilstandsmusik, der betjener sig af rytmiske og melodiske moduler, der over tre lange stræk varieres uendeligt langsomt. Det slemme er ikke, at ideen før er realiseret, ej heller virkeliggørelsens udstrækning, men at konstellationen af instrumenter er så uoverraskende udnyttet, og at spændingen, der trods alt opbygges, udløses i noget så fadt, som tilfældet er. Det forekommer mig, at processerne i denne tysheds rum og tid har svigtet noget fundamentalt: At fascinere lytteren og at undgå det alt for forudsigelige.

Nå, nu skal man jo ikke så sådan en aften som en personlig fornærmelse, snarere som et socialt fænomen, der illustrerer, hvordan et ungt menneske har forsøgt at tilpasse sig et museumsmiljø. Kun undrer det, at dets kustomer tilsyneladende aldrig har fortalt ham, at anvendelsen af tremolo fordrer både smag og sparsommelighed. I den henseende må Nielsen under kompositionsarbejdet med de denne aften præsenterede værker altid have haft spenderbukserne på. Et godt råd: Skift beklæder før affattelsen af nye.

Svend Hvidtfelt Nielsens kompositionsaften. Medv.: Rosalind Bavan, Tom Nybye, Gert Sorenden og Kontrakvartetten. DKDM tirsdag aften.

november 1991

KI

Man sad med tomme hænder

Musik

Svend Hvidtfelt Nielsens kompositorsdebut. Rosalind Bavan, Tom Nybye, Gert Sorenden og Kontra Kvartetten på Konservatoriet, tirsdag.

SOM DE fleste officielle 'debutanter' har Svend Hvidtfelt været fremme på scenen i årevis, men efter et formelt uddannelsesforløb i Det jyske Musikkonservatoriums komponistklasse hører det sig til at institutionen foranstalter en debutkoncert, altså en kompositionsaften - iøvrigt en sjælden debuttype.

Præsentationen kan han ikke klage over: Et hold af landets ypperste fortolkere af ny musik var mobiliseret og levede overbevisende op til forventningerne. Alligevel sad man så underligt med tomme hænder bagfter. Jeg indrømmer blankt at musikken sagde mig meget lidt. Det er som om den mangler skikkelse. Det er betydeligt lettere at sige hvad den ikke er og ikke gør, end hvad den egentlig vil.

Toner myldrer frem i stort tal men samler sig ikke til klare gestalter, de være sig motiviske eller rent klanglige. Dermed er der ingen aktører til det spil - dramatisk eller abstrakt - der skal forme tiden til et levende forløb. En del markante kontraster i musikens overfladekarakter udretter meget lidt, for man oplever ingen dynamiske bevægelsesretninger de kan forholde sig til. Og dekorativ effekt får de heller ikke, når den i øvrigt omhyggeligt differentierede klangbehandling så udpræget

Komponistens kommentarer peger i retning af en dobbelt interesse for proces og atmosfæretegning, altså for abstrakt musikalsk idebehandling og umiddelbart udtryk, men ingen af delene artikuleres klart af det vage stof og den grumset flakende sats. Ofte kan man få den tanke at han vil for meget på en gang og taber sit fokus i kompositionsprocessens mylder af tekniske detaljer. I hvert fald var det påfaldende at aftenens mest konsekvent lyriske stykker, 'Nachtspiel' for klavertrio og slagtpøj og 'Syngende drømmene...' for klaverkvintet og slagtpøj, også var de mest afbalancerede. Særlig sidstnævnte, der var en uropførelse, udmærkede sig ved hørbar stoflig koncentration.

Om Svend Hvidtfelts upræcise formulering skyldes uklare visioner, er i øjeblikket svært at sige. Rimeligvis går de to ting hånd i hånd.

JAN JACOBY

on.
ver-
en-
n